

Remissvar

Dnr 2020–347

16 september 2020

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Omställningsstöd till företag för perioden maj-juli 2020

Fi2020/03582/S2

STÄLLNINGSTAGANDE

Konjunkturinstitutet anser att förslaget är motiverat, men att taket för stödet bör sänkas.

Konjunkturinstitutet bedömer att den sammanlagda offentligfinansiella effekten av stödet lär bli något lägre än vad som beräknats i promemorian.

Konjunkturinstitutet föreslår en omformulering av beskrivningen av hur stödet beräknas.

STÖDET ÄR MOTIVERAT EFTEROM DET BIDRAR TILL BEVARANDET AV ORGANISATORISKT KAPITAL

Genom detta stöd minskar troligtvis antalet konkurser. Genom att minska antalet konkurser bevaras organisatoriskt kapital i företagen som tar tid att ersätta. Eventuellt kan stödet även bidra till högre sysselsättning på kort sikt.

TAKET I STÖDET BÖR SÄNKAS

För att undvika att omställningsstödet i för hög utsträckning förhindrar att en nödvändig strukturuomvandling där mindre livskraftiga företag läggs ner bör kravet på omsättningstapp minskas över tid i enlighet med förslaget i promemorian. Men det finns också anledning att succesivt minska taket för maximalt stöd under perioden maj-juli. Det bidrar till en snabbare utfasning av stödet, vilket dels är motiverat av den jämförelsevis snabba konjunkturuppgången, dels av det faktum att mindre företag utsätts för större restriktioner på kreditmarknaden. Ett lägre tak skulle i högre utsträckning rikta stödet till mindre företag.

Flera faktorer motiverar en sänkning av taket.

1. Stora företag som hamnar över taket har bättre tillgång till kapitalmarknaden än små företag under taket.

Den senaste tidens indikatorer och produktionsdata visar att efterfrågan börjat återhämta sig i den svenska ekonomin. Därför har de långsiktiga förutsättningarna för lönsamhet förbättrats för flertalet företag jämfört med när stödet först infördes i våras. Undantag finns naturligtvis.

Företag med stora reala tillgångar stöttas i regel av ägare och kreditorer i tider med ekonomiska svårigheter om de långsiktiga förutsättningarna för lönsamhet är goda, om de har reala tillgångar inom företaget som kan sättas i pant och om de har tillgång till en välfungerande kapitalmarknad.

2. Vid en konkurs är det mer sannolikt att konkursboet till stora företag köps upp och drivs vidare

Även i de fall nuvarande ägare inte lyckas stötta företagen, brukar de samhällsekonomiska förlusterna av konkurser i välskötta bolag med stora reala tillgångar vara relativt begränsade, eftersom konkursbon med reala tillgångar i regel köps upp av nya ägare, om de långsiktiga förutsättningarna för lönsamhet är goda.

För företag med mindre reala tillgångar, som hamnar under det föreslagna taket, är sannolikheten att driften upphör vid en konkurs större.

3. Nyttan av förslaget måste, i ljuset av det aktuella konjunkturläget, vägas mot de offentligfinansiella och samhällsekonomiska kostnaderna

Sannolikheten att större företag med likviditetsproblem stöttas av kapitalmarknaden är beroende av konjunkturutsikterna framöver och förutsättningarna för lönsamhet längre fram i tid. Jämfört med när omställningsstödet introducerades har förutsättningarna förbättrats påtagligt. Därför är det av större vikt nu att väga nyttan med förslaget mot kostnaderna.

Genom att sänka taket för ersättning kan en del av de offentligfinansiella kostnaderna med förslaget reduceras samtidigt som en stor del av den samhällsekonomiska nyttan med förslaget bibehålls. Konjunkturinstitutet bedömer att ett förslag med ett lägre maximalt stöd är mer samhällsekonomiskt effektivt. Om konjunkturläget framöver åter skulle förvärras, till exempel på grund av en kraftig andra våg av pandemin i Sverige, finns det dock anledning att åter införa omställningsstödet med ett högre tak för maximalt stöd.

4. Genom att sänka taket på ersättningen kommer fortfarande de allra mest behövande individerna att få stöd

Konjunkturinstitutet instämmer i att det är önskvärt att staten i samband med covid-19-pandemin skyddar enskilda individer från stor ekonomisk skada som de inte kan rå för, och inte kunnat försäkra sig mot. Men omställningsstödet är riktat mot företag, inte individer, och gynnar därmed företagens ägare och kreditorer på ett indirekt sätt. På individnivå är det ägare till mindre företag som drabbas allra mest av covid-19 pandemin. Större företag ägs i regel av en större krets individer, eller av individer med en god ekonomisk ställning i utgångsläget, som har bättre förutsättningar att hantera den ekonomiska förlusten än vad ägare till mindre företag har. Dessutom är en del aktieägare i större aktiebolag utländska medborgare som inte är bosatta i Sverige.

Nyttan för stödet måste vägas mot de offentligfinansiella kostnader som det medför. Genom att sänka taket för ersättning kan en del av de offentligfinansiella kostnaderna med förslaget reduceras samtidigt som stödet i högre grad riktas framförallt mot de medborgare som är i störst behov av det. Hur de fördelningspolitiska konsekvenserna av omställningsstödet bör beaktas är dock ett politiskt ställningstagande som ligger utanför Konjunkturinstitutets uppdrag.

DEN OFFENTLIGFINANSIELLA KOSTNADEN BLIR SANNOLIKT NÅGOT LÄGRE ÄN 9 MILJARDER KRONOR

Skatteverkets sammanställning visar att drygt 23 000 företag sökte stöd för totalt knappt 4 miljarder kronor för mars och april månad.¹ Alltså i genomsnitt 2 miljarder kronor per månad. En del av beloppet kommer inte att betalas ut eftersom vissa sökande företag inte har rätt till stöd. Hittills har 1100 ansökningar uppgående till 186 miljoner kronor fått avslag enligt Skatteverket.

Det aktuella förslaget täcker tre månader, men omsättningstappet måste vara större för att stöd skall ges. Efterfrågeläget för flertalet företag har också förbättrats sedan våren. Å andra sidan har stödet blivit mer känt, och de aktuella månaderna är viktiga för många drabbade branscher med aktivitet under sommaren såsom hotell, restauranger, med mera, som är beroende av resande sommargäster som uteblivit under pandemin. Dessutom kom de stora negativa effekterna av pandemin först en bit in på mars månad. Att ha i åtanke är dock att det är en andel av de fasta kostnaderna som ersätts, inte en andel av omsättningen. Och de fasta kostnaderna ska inte variera över året (just eftersom de är fasta).

Sammantaget bedömer Konjunkturinstitutet att den offentligfinansiella bruttokostnaden av förslaget i dess nuvarande utformning lär bli något lägre än 9 miljarder kronor. Detta med utgångspunkt i de ansökningar som inkommit för den tidigare stödperioden. Bedömningen är dock mycket osäker.

OMFORMULERING AV BESKRIVNINGEN AV BERÄKNINGEN AV STÖDET

Beskrivningen av beräkningen av omställningsstödet är otydlig. Förslagsvis kan första stycket §11 i förslaget till förordning om omställningsstöd formuleras om (ändringar i fetstil)

*Omställningsstöd ges med ett belopp som motsvarar en andel av företagets fasta kostnader för stödperioden. **Denna andel** beräknas som den procentuella nedgången i nettoomsättning för stödperioden jämförd med referensperioden, multiplicerad med 0,75. **Andelen** ska alltså beräknas enligt följande formel:*

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Hansson Brusewitz. Föredragande har varit Erik Glans.

Urban Hansson Brusewitz

---

¹ Se Skatteverkets pressmeddelande från 2 september 2020: "23 289 företag sökte omställningsstöd", tillgänglig på skatteverkets webbplats.